

ҚАЗАҚСТАННЫҢ
ДЕПОЗИТТЕРГЕ
КЕПІЛДІК
БЕРУ ҚОРЫ

КАЗАХСТАНСКИЙ
Ф О Н Д
ГАРАНТИРОВАНИЯ
ДЕПОЗИТОВ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

2006

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ҚЫСҚАРТУЛАР:

IADI	-	Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық ассоциациясы (International Association of Deposit Insurers)
АҚ	-	Акционерлік қоғамы
Қаржы Қадағалау Агенттігі	-	Қазақстан Республикасының қаржы рыногын және қаржылық ұйымдарды реттеу мен қадағалау жөніндегі агенттігі
Қор	-	«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ
Ұлттық Банк	-	Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

МАЗМҰНЫ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	3 стр.
БАС ДИРЕКТОРДЫҢ ҮНДЕУІ	4 стр.
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІ 2006 ЖЫЛЫ	6 стр.
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ	9 стр.
Қордың құрылымы	9 стр.
«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы заңының қабылдануы	11 стр.
Дифференциалдық ставкалар жүйесін әзірлеу	12 стр.
«Наурыз Банк Қазақстан» АҚ тарату: Қордың банкті тарату комиссиясына қатысуы және салымшыларға кепілдік берілген өтем төлеуді ұйымдастыруы	13 стр.
“Валют-Транзит Банк” АҚ уақытша әкімшілігінің жұмысына қатысу	14 стр.
Халықаралық ынтымақтастық	14 стр.
Жұртшылықты хабардар ету	15 стр.
АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	16 стр.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті мырзалар!

2006 жылы 7 шілдеде Қазақстан Республикасының Парламенті «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» заң қабылдады. Заң 2007 жылдың 1 қаңтарында күшіне енеді. Заңға сәйкес Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры төлейтін кепілдік берілген өтемнің ең көп сомасы 400 000 теңгеден 700 000 теңгеге дейін өсірілді. Қазақстан тұтынушыларының көзқарасы тұрғысынан өтемнің жаңа мөлшері депозиттерге кепілдік беруге қатысты оның 2000 жылы соңғы рет өсірілген кезінен бергі ең маңызды өзгеріс болып табылады. Бұл уақытында жасалған өзгеріс болды. Өйткені ол тұтынушылардың қорғалуын күшейтіп, банктер

арасындағы бәсекелестіктің дамуына жәрдемдесетін болады. Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің басты мақсаттары уақыт ағымына қарай өзгеріп тұратыны даусыз. Депозиттерге кепілдік беру жүйесі банк банкрот болған жағдайда депозиттер бойынша кепілдік берілген соманы төлеудің тетігі ғана емес, бұл Қазақстанның қаржы жүйесінің тұрақты болуына жәрдемдесетін жүйе. Банк таратылған жағдайда қаржы жүйесінің тұрақтылығы көбіне көп депозиттерге кепілдік беру жөніндегі ұйым салымшыларға беретін кепілдік деңгейіне байланысты болады. Егер де қайсы бір банк мәжбүрлікпен таратылатын болса, Қордың жұмыс істеуі халықтың банк жүйесіне деген сенімінің сақталуына жәрдемдеседі, сөйтіп оның тұрақсыздануына жол бермейтін болады.

Қабылданатын шаралардың келісілуін камтамасыз ету үшін Қордың, Ұлттық Банктің, Қаржы Қадағалау Агенттігінің, Қаржы Министрлігінің, Қазақстан Қаржыгерлері Қауымдастығының басшылығы барлық маңызды сәттер бойынша Қордың Директорлар Кеңесінде шешімдерді қарайды, талқылайды және қабылдайды. Алайда реттеуші органдар мен Қордың өзара іс-қимылының тиімділігін арттыру үшін шешімдер қабылдау кезеңінде ғана емес, сондай-ақ оларды орындау кезеңінде де ынтымақтастықты кеңейте түсу қажет.

Ұлттық Банк кепілдік берілген өтемді төлейтін резерв тапшы болған жағдайда қаржыландырудың негізгі көзі екеніне қарамастан есепті жылы Қор қаржыландырудың балама көздерін зерделей бастады. Өйткені ол әрдайым өзінің негізгі міндеттемелерін тиімді атқаруға әзір болуға тиіс. Бұдан басқа депозиттерге кепілдік беру жүйесін дамыту банкті тиімді тарату ісін жетілдіріп қана қоймай осы банкроттық зардаптарды алдын алу не оны «жеңілдету» шараларын әзірлеуге де бағытталған. Бұл да Қордың реттеуші органдармен ақпарат алмасу, бірлескен іс-қимыл әзірлеу және басқа мәселелерде тығыз ынтымақтасып жұмыс істеу қажеттігін туғызады. Ал мұндай бірлескен жұмыс, мәселен, банкті тарату ісінің тиімділігін арттыруға байланысты да жүргізілуде.

2006 жылы Қор ең маңызды жобаны – дифференциалдық ставкалар жүйесін жасап бітірді. Бірыңғай ставкалар жүйесіне қарағанда банк қызметінің тәуекелділігі негізінде күнтізбелік жарналарды алу неғұрлым әділетті болып табылады. Бұл жобаның бүкіл банк жүйесі үшін маңыздылығын ескере отырып Ұлттық банк пен Қаржы Қадағалау Агенттігі оны ойдағыдай іске асыру ісінде Қорға көмек көрсетті.

Мәжбүрлеп таратылған «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ мен «Валют-Транзит Банк» АҚ салымшыларына кепілдік берілген өтем төлеу жөнінде Қор ойдағыдай ұйымдастырған іс-шаралар Қазақстанда депозиттерге кепілдік беру жүйесінің пәрменді екенін дәлелдеді.

Ақпараттың, дағдының және тез шешім қабылдау құралдарының болуы да банк дефолтының салдарларымен бірге депозиттерге кепілдік беру жүйесі жұмысының әзірлігі шеңберіне кіреді. Қордың мәжбүрлеп таратылған банктің деректеріне тез қол жеткізу жүйесі, кредитор жеке тұлғалар тізілімінің қалыптасуы және салымшыларға кепілдік берілген өтем төлеу үшін ақша қаражатын әзірлеу жүйесі жолға қойылуы тиіс. Қаржы қауіпсіздігі жүйесіне қатысушылар өз қағидаларын банктердің бірінің қаржылық күйреуіне байланыстырмауға тиіс. Банк айқындамасының нашарлауына тез назар аудару, сондай-ақ оның дефолты салымшылар үшін де, жалпы қаржы жүйесі үшін де өте маңызды болып табылады.

Депозиттерге кепілдік беру жүйесін одан әрі дамыту бұрынғысынша таңдаулы халықаралық тәжірибенің жетістіктеріне және оларды Қазақстанда дәйекті қолдануға бағдарланған.

Құрметпен,

Медет Сартбаев,

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ Директорлар Кеңесінің
Төрағасы

БАС ДИРЕКТОРДЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті әріптестер!

Сіздердің назарларыңызға Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының 2006 жылғы қызметі туралы есепті және аудиторланған қаржылық есебін ұсынып отырмыз.

Осы жыл ішінде Қор мәжбүрлеп таратылған «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ салымшыларына кепілдік берілген өтем төлеуді жүзеге асырды, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының заңын және тиісті заңға тәуелді нормативтік-құқықтық актілерді әзірлеуге қатысты, депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер үшін міндетті күнтізбелік жарналардың дифференциалдық ставкаларын

белгілеу әдістемесін әзірлеуді аяқтады, халық арасында белсенді ақпараттық-түсіндіру жұмысы жүзеге асырылды, шетелдік ұйымдармен депозиттерді сақтандыру жөнінде белсенді ынтымақтастық жүргізілді. Жыл аяғында “Валют-Транзит Банк” АҚ барлық банк операцияларын жүргізу лицензиясы қайтарып алынды. Қорға жүктелген міндеттерді ескере отырып (есепті жылы қабылданған заңға сәйкес), Қаржы Қадағалау Агенттігі уақытша әкімшілікті басқаруды Қордың өкілдеріне жүктеді. 2006 жылы 7 шілдеде қабылданып, 2007 жылы 1 қаңтарда күшіне енген «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының заңын талқылауға және келісуге Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттары, Ұлттық Банк, Қаржы Қадағалау Агенттігі, Қор, екінші деңгейдегі банктер өкілдері қатысты. Заң депозиторлардың құқықтарын қорғауға және қаржы секторының тұрақтылығын қамтамасыз етуге бағытталған, депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің жұмыс істеуінің құқықтық негіздерін, депозиттерге кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымды құру тәртібі мен қызметін, банктердің қатысуын және қатысушылардың қарым-қатынасының мәселелерін белгілейді. Банктердің салымшылары үшін маңызды нәрсе – заңда кепілдік берілген өтемнің ең көп мөлшерін бір салымшыға 400 мың теңгеден 700 мың теңгеге дейін көбейту көзделгені болып отыр. Қордың өкілеттіктері де өзгерген. Ендігі жерде оның таратылатын банктің уақытша әкімшілігі мен тарату комиссиясының құрамына міндетті түрде қатысуы көзделген.

2006 жылы Қор өзінің ең бір маңызды да мазмұнды жобаларының бірін - банктердің қаржылық тұрақтылығы мен тәуекелдерінің бейініне қарай сараланған депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер жарнасының мөлшері жүйесін әзірлеу жұмысын аяқтады. Бұл жоба бірегей жоба, өйткені Қазақстанның аумағында да, кеңестік дәуірден кейінгі кеңестікте де бұған үйлес нұсқа жоқ. Мұндай жүйе дамыған елдерде пәрменді енгізілуде, алайда біздегі және көрсетілген елдердегі банк секторының құрылымы мен қызметіндегі айырмашылық тым елеулі болғандықтан олардың жүйесі мен тәжірибесін біздің Қазақстанның болмысына жай көшіре салуға келмейді. Екінші жарты жылдық ішінде Қор осыны тәжірибиелік жүйеге енгізу, банктерді жаңа жағдайларға бейімдеу, тиімді өзара іс-қимыл ұйымдастыру ісімен белсене шұғылданды. Өткізілген іс-шаралар Қордың Қаржылық қауіпсіздік жүйесі (Financial Safety Net) дейтінге қатысушылардың қалғандарымен тиімді өзара іс-әрекетінің маңызды екенін тағы да көрсетті. Қор мен Ұлттық Банк, сондай-ақ Қаржы Қадағалау Агенттігі арасындағы осындай өзара іс-қимылды қамтамасыз ету мақсатында өзара ынтымақтастық пен ақпарат алмасу туралы келісімдер жасалып, есепті жылы өзгеріп отыратын міндеттер мен мақсаттарға сәйкес түзетілді.

Қордың ролі барған сайын артып келеді. Бұл 2005 жылдың аяғында мәжбүрлеп таратылған Наурыз-Банктің салымшыларына Қордың кепілдік берілген өтемді төлеуінен көрінді. Наурыз-Банкті тарату комиссиясының құрамында да, сондай-ақ Қордың өзінде де жұмыс істеген Қор мамандарының ұйымшыл іс-қимылы арқасында негізгі сома алғашқы үш ай ішінде төленді. Бұл қоғамдағы әлеуметтік шиеленісті бәсеңдетуге жәрдемдесті.

Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық ассоциациясының мүшелері ретінде біз оның зерттеуші талдамаларына, конференцияларына, семинарларына қатыстық. Шетелдік әріптестермен ынтымақтастықтың арқасында Қор әлемдік озық тәжірибеге сүйене отырып, депозиттерге кепілдік берудің отандық жүйесін дамытуда.

Қор жыл сайын өткізетін дәстүрлі «Шұғыл байланыс» акциясы депозиттерді сақтандыру жайынан салымшылардың хабардар болуын арттыруға, сондай-ақ сол кезде «Валют-Транзит Банк» АҚ айналасында қалыптасқан жағдайға байланысты олар үшін өзекті болып отырған мәселелер жөнінде ақылдасуына мүмкіндік берді: Қордың мамандары арнайы бөлінген телефон номері арқылы хабарласқандардың бәріне көмектесті. Оның ақысын Қор төледі.

Қордың өз тәуекелдерін мейлінше азайтатын және басқаратын жүйенің түріне айналуы үшін біздің жоспарымызда – қатысушы банктердің жарналарды дифференциалдық ставкалар бойынша төлеу жүйесіне көшу, өтем төлеу резервтерін қаржыландырудың балама көздерін пайдалану, банктерді мәжбүрлеп таратудың тиімді жолын әзірлеу тұр.

Бінтымақтастығы мен қолдау жасағаны үшін қазақстандық, сондай-ақ шетелдік қаржы рыноктарындағы әріптестерімізге алғыс айтқым келеді. Біз алдымызға қойған мақсаттарымызға жету үшін өзара іс-қимылымызды дамытып, нығайта беруді көздейміз.

Құрметпен,

Бақыт Мәженова,

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ
Бас директоры

КАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІ 2006 ЖЫЛЫ

Депозиттерді міндетті түрде сақтандыру жүйесі Қазақстанда 1999 жылдың қараша айынан жұмыс істеп келеді. «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының заңына сәйкес депозиттер қабылдауға, жеке тұлғалардың банктік есепшоттарын ашуға және жүргізуге лицензиясы бар екінші деңгейдегі банктердің бәрі депозиттерді міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы болып табылады. 2006 жылы қатысушы банктердің жалпы саны 33 банк болды.

2005 жылдың желтоқсан айында мәжбүрлеп тарату салдарынан «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ депозиттерге кепілдік беру жүйесінен шығарылды. 2006 жылдың желтоқсан айында Қаржы Қадағалау Агенттігі «Валют-Транзит Банк» АҚ барлық банк операцияларын жүргізетін лицензияларын қайтарып алды. Бұл банк сот шешімімен мәжбүрлеп таратылып, 2007 жылдың наурыз айында депозиттерге кепілдік беру жүйесінен шығарылды.

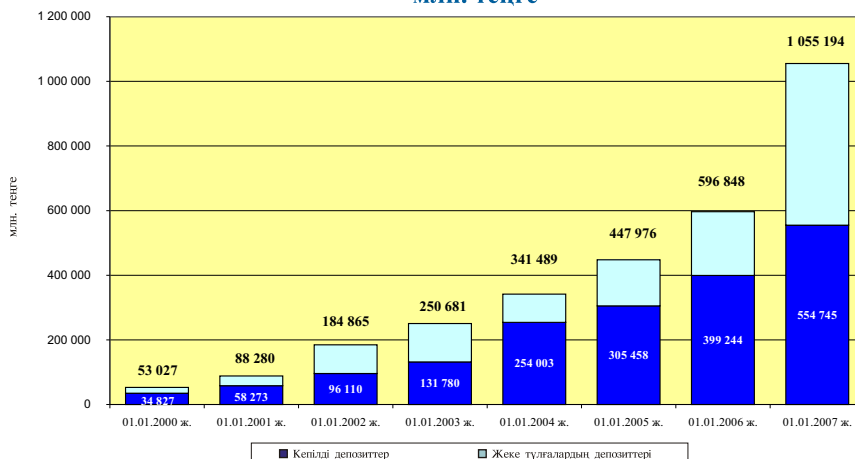
Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің 2006 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

ТІЗІМІ

- 1.«АЛЫАНС БАНКІ» АҚ
- 2.«АТФБАНК» АҚ
- 3.«БАНК «КАСПИЙСКИЙ» АҚ
- 4.«ТҰРАНӘЛЕМБАНКІ» АҚ
- 5.«БАНК ЦЕНТРКРЕДИТ» АҚ
- 6.«ВАЛЮТ-ТРАНЗИТ БАНК» АҚ
- 7.«ДАНАБАНК» АҚ
- 8.«ДЕМИР ҚАЗАҚСТАН БАНК» АҚ
- 9.«ЕНШІЛЕС АКЦИОНЕРЛІК БАНК «ABN AMRO БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ
- 10.«АЛЬФА-БАНК» ЕНШІЛЕС БАНК» АҚ
- 11.«ЕНШІЛЕС БАНК «ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚЫТАЙ БАНКІ» АҚ
- 12.«ПАКИСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІСІНІН» ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЕНШІЛЕС БАНКІ АҚ
- 13.«ТАИБ ҚАЗАҚ БАНКІ» ЕНШІЛЕС БАНК АҚ
- 14.«ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК» АҚ
- 15.«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫС ЖИНАҚ БАНКІ» АҚ
- 16.«ЗАМАН-БАНК» АҚ
- 17.«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ИНДУСТРИАЛДЫҚ БАНКІ» АҚ
- 18.«ҚАЗАҚСТАН-ЗИРААТ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» АҚ
- 19.«ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ИННОВАЦИЯЛЫҚ КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНК» АҚ
- 20.«ҚАЗИНВЕСТБАНКІ» АҚ
- 21.«ҚАЗКОММЕРЦБАНК» АҚ
- 22.«АЛМА-АТА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАНКІ» АҚ
- 23.«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ
- 24.«НЕФТЕБАНК» АҚ
- 25.«НҰРБАНК» АҚ
- 26.«СЕНІМ-БАНК» АҚ
- 27.«СИТИБАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ
- 28.«БІРЛЕСКЕН БАНК «ЛАРИБА-БАНК» АҚ
- 29.«ТЕМІРБАНК» АҚ
- 30.«ТЕХАКАВАНК» АҚ
- 31.«АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНДАҒЫ ҚЫТАЙ САУДА-ӨНЕРКӘСІП БАНКІ» АҚ
- 32.«ЦЕСНАБАНК» АҚ
- 33.«HSBC БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ ЕНШІЛЕС БАНКІ

2006 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кепілдік берілген депозиттердің жалпы сомасы 555 млрд. теңге немесе депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы сомасының 53 пайызы болып, 1 055 млрд. теңгеге жетті.

1-диаграмма
ДЕПОЗИТТЕРГЕ МІНДЕТТІ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕРДЕГІ
ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАР ДЕПОЗИТТЕРІНІҢ ӨСУ СЕРПІНІ
млн. теңге

Депозиттерге кепілдік беру жүйесі жұмыс істеген 7 жыл ішінде жеке тұлғалардың банктердегі депозиттерінің сомасы 20 есе өсті, оның жартысынан астамына Қордың кепілдігі берілген. Депозит базасының жыл сайынғы өсімі орташа есеппен алғанда 35% болды. «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ банкрот болуының кең қоғамдық пікір туғызған қарамастан есепті жылы бұл көрсеткіш 77% болды. Бұл жәйт депозиттерге кепілдік беру жүйесінің пәрменділігін және оның өзінің негізгі міндетін – халықтың банк жүйесіне деген сенімін қолдау мен елдің қаржы жүйесінен «депозиттердің ығысуына» жол бермеу ісін тиімді орындағанын көрсетеді.

Депозиттердің өсуі депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қаржылық тұрақтылық пен халықтың банк жүйесіне деген сенімін нығайту ісінде үлкен мәні бар екенін айқын көрсетеді.

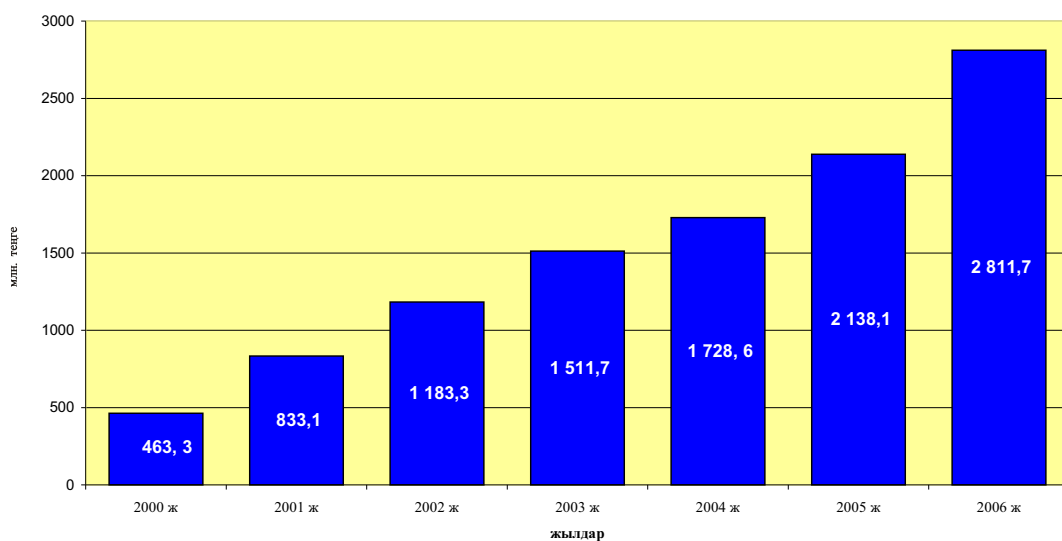
Банктер тартатын депозиттердің өсуіне байланысты кепілдік берілген өтем төлеу үшін арнайы қор құратын міндетті күнтізбелік жарналар да көптеп түсе бастады.

Міндетті күнтізбелік жарналарды депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер үнемі, тоқсан сайын төлеп тұруы тиіс. Міндетті күнтізбелік жарналардың ставкалары есепті жылы депозиттерге кепілдік беру жүйесіне 2 жылдан астам қатысушы банктер үшін 0,16 %, ал 2 жылдан аз қатысушы банктер үшін 0,25 % болды.

2006 жыл банктер жарналарды есептеп, төлеу үшін бірыңғай ставкалар жүйесі (flat-rate system) қолданылған соңғы жыл болды. Қордың стратегиясына сәйкес 2007 жылы депозиттерге кепілдік беру жүйесі жарналарды дифференциалдық ставкалар бойынша төлеу жүйесіне толық көшетін болады.

2006 жылы депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің аударған жарнасының сомасы 2,8 млрд. теңге болды, бұл 2005 жылғыдан 32% көп. 2000-2006 жылдардағы міндетті күнтізбелік жарналардың жалпы сомасы 10,7 млрд. теңге болды.

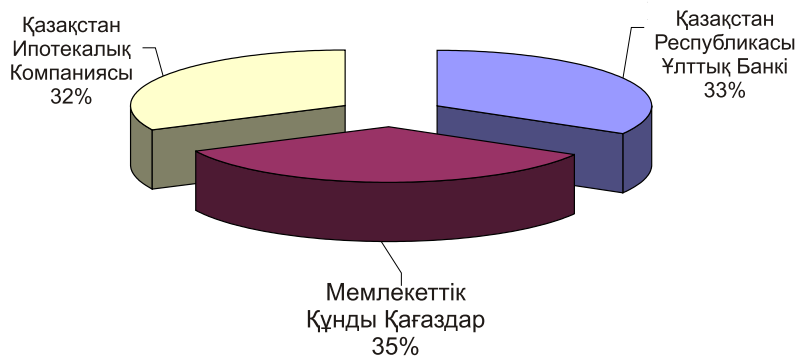
2-диаграмма (*)
ДЕПОЗИТТЕРГЕ МІНДЕТТІ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕРДІҢ
МІНДЕТТІ КҮНТІЗБЕЛІК ЖАРНАЛАРЫНЫҢ ТҮСУІ,
млрд. теңге

* Кестені жасаған кезде түскен жарналардың нақты деректері пайдаланылды. Бұл деректер есептеу әдісін пайдалануға байланысты қаржы есебінің деректерімен сәйкес келмеуі де мүмкін.

Қатысушы банктердің депозиттерге кепілдік беру жүйесіне түсетін жарналарын, Қордың мәжбүрлеп таратылған банктердің тарату комиссиясына қойған талаптарының өтелуін, келіп түскен өзге де жарналарды Қор қабылдаған Депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның активтерін инвестициялау ережелеріне сәйкес қаржы құралдарына инвестициялайды.

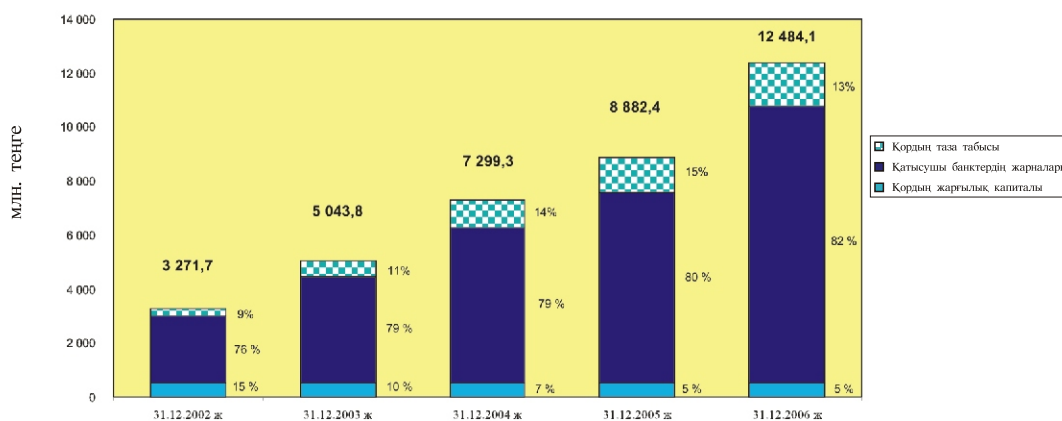
3-диаграмма ИНВЕСТИЦИЙНЫЙ ПОРТФЕЛЬНЫЙ СОСТАВ

Қор активтерді инвестициялау саласында Қордың активтерін сенімді басқарушы болып табылатын Ұлттық Банкпен ынтымақтастығын жалғастырды. Инвестициялық қызметтен түскен кірістер де қайта инвестициялауға жұмсалады.

Күнтізбелік жарналар, Қордың 50% мөлшеріндегі жарғылық капиталы, Қордың активтерді орналастырудан түскен таза кірісі, қатысушы банктердің міндеттемелерін орындамағаны немесе ойдағыдай орындай алмағаны үшін төлейтін тұрақсыздық айыбы, Қордың талаптарын мәжбүрлеп таратылған банктердің қанағаттандыруы тәртібімен алынған ақша кепілдік берілген өтем төлеу үшін арнайы резерв қалыптастыратын көздер болып табылады.

4-диаграмма (*) КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН ӨТЕМДІ ТӨЛЕУГЕ АРНАЛҒАН АРНАЙЫ РЕЗЕРВ млн. теңге

* Кестені жасаған кезде қаржылық есептің деректері пайдаланылды

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының заңымен Қордың арнайы резервін қорландыру немесе ex-ante негізінде қалыптастыру депозиттерге кепілдік беру жүйесінің жұмысының негізгі қағидаларының бірі деп танылды. Экономикасы тез дамып келе жатқан және банк секторы қарқынды өсіп отырған ел үшін салымшыларға уақтылы төлем жасап отыруға жеткілікті болатын депозиттерге кепілдік беру жүйесінің баламалы қаржы ресурстарының болуы өте маңызды. Мұның өзі қоғамдық сананың депозиттерге кепілдік беру жүйесіне де, сондай-ақ банк жүйесіне де сенімділігін нығайта түседі.

Заңға сәйкес Қордың өтем төлеу резервінің мақсатты мөлшері депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердегі жеке тұлғалардың жалпы сомасының кемінде бес пайызы, яғни 2005 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кепілдік берілетін депозиттер базасына есептелген шамамен 19,96 млрд. теңге және 2006 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 27,74 млрд. теңге болды. Қордың өтем төлеу резервінің нақты мөлшері 2005 жылдың 31 желтоқсанында 8,3 млрд. теңге, бұл кепілдік берілетін депозиттер сомасының 2,08 % болды, ал 2006 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша өтем төлеу резервінің мөлшері 11,7 млрд. теңге немесе кепілдік берілетін депозиттер сомасының 1,11 % болды. Резервтің кепілдік берілетін салымдарға пайыздық арақатынасының бұлайша азаюы кепілдік берілетін депозиттер базасының едәуір өсуімен сипатталады.

2006 жылдың өтем төлеу резервінің мақсатты деңгейі 27,74 млрд. теңге болған деңгейге жету үшін күнтізбелік жарналардың жыл сайынғы орташа сомасы 2,8 млрд. теңге, өтем төлеу резерві 11,7 млрд. теңге болуы үшін 5-6 жыл керек болады. Ол үшін келешекте күнтізбелік жарналардың мөлшерлемесі өзгермеуі керек және банктер таратылмауы тиіс.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда кепілдік берілген өтем төленуін қамтамасыз ету жолымен қатысушы банктерде өз депозиттерін сақтайтын халықтың мүддесін көздейді.

Қордың қызметі қатысушы банктердің күнтізбелік жарналарының және олардың қаржы құралдарына инвестициялық орналастыруларынан қаржыландырылады. Банктердің жарналары Қордың кірісі болып табылмайды, демек Қор оларға салық төлемейді. Қордың қаржысы негізінен мемлекеттік құнды қағаздарға және агенттік құнды қағаздарға инвестицияланады, сондықтан да Қорға салынатын салық аз болады.

Есепті жылдың қорытындысы бойынша Қордың кірісі 943,7 млн. теңге, жалпы шығысы 436 млн. теңге, ал Қордың таза кірісі 506,8 млн. теңге болды. Мұның алдындағы жылмен салыстырғанда таза кіріс 192,1 млн. теңгеге немесе 61% өсті. Қордың құрылтай құжаттарына сәйкес 2006 жылғы таза кіріс бүтіндей салымдар бойынша өтем жасау үшін резервті толықтыруға жіберілетін болады.

Қордың өз міндеттемелерін орындауына қоршаған операциялық орта үлкен әсер етеді. Сондықтан да Қор Қазақстан экономикасының, қаржы нарығының, заңдық және реттеуші базаның, Қордың және депозиттерді сақтандыру жүйесіне қатысушылардың қызметіне әсер ете алатын депозиттерді сақтандыру саласындағы халықаралық оқиғаларға және басқа да факторларға үнемі назар аударып отырады.

Қордың құрылымы

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры 1999 жылы қараша айында құрылған болатын. Қордың құрылтайшысы және бірден-бір акционері - Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі.

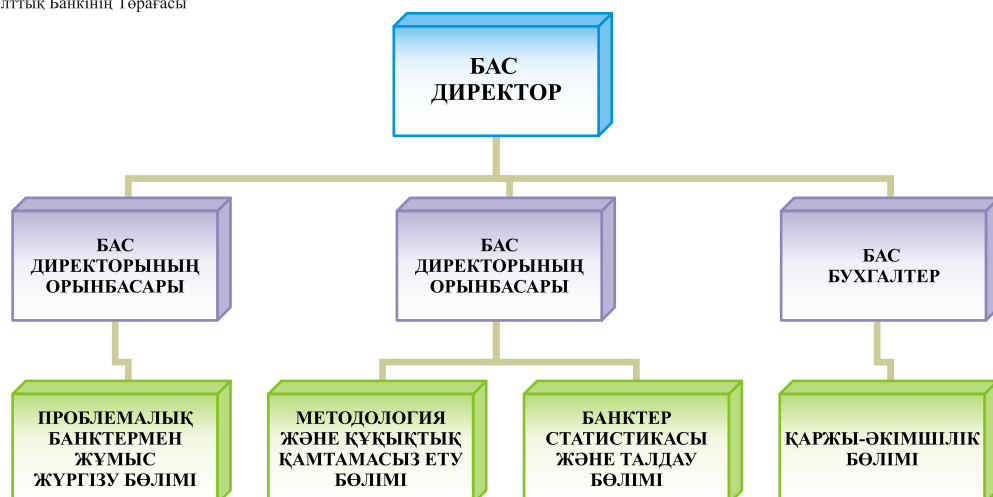
Қордың төрт бөлімі бар:

- методология және құқықтық қамтамасыз ету бөлімі;
- проблемалық банктермен жұмыс жүргізу бөлімі;
- банктер статистикасы және талдау бөлімі;
- қаржы-әкімшілік бөлімі.

Әнуар Сәиденов –
Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкінің Төрағасы

Қордың жоғары органы – Акционер. Ол - Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі. Акционер Қор қызметінің басым бағыттары мен стратегиясын, оның бюджетін, активтерді инвестициялау тәртібін белгілейді, Директорлар Кеңесінің мүшелерін сайлайды, Бас директорды тағайындайды. Акционер таза кірісті бөлуге және Қордың резервтік капиталын пайдалану тәртібін белгілеуге, Қордың акцияларын орналастыру мен оларды сатып алу туралы шешім қабылдауға қатысты мәселелерді шешеді, қаржылық есептің көлемін, беру тәртібі мен мерзімін белгілейді, жылдық қаржылық есепті және Қордың ішкі жұмысын реттейтін құжаттарды бекітеді.

¹ Қор «Қазақстанның жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) кепілдік беру (сақтандыру) қоры» ЖАҚ болып құрылып, 2004 жылы «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ болып аталды.

Директорлар Кеңесі Қордың жұмысына жалпы басшылық жасайды. Бұл орган Қор қызметінің басым бағыттарын белгілеуге, депозиттер бойынша кепілдік берілген өтем төлеуге резерв жетіспеген жағдайда және басқа жағдайларда қарыз ала тұру туралы шешім қабылдауға қатысады.

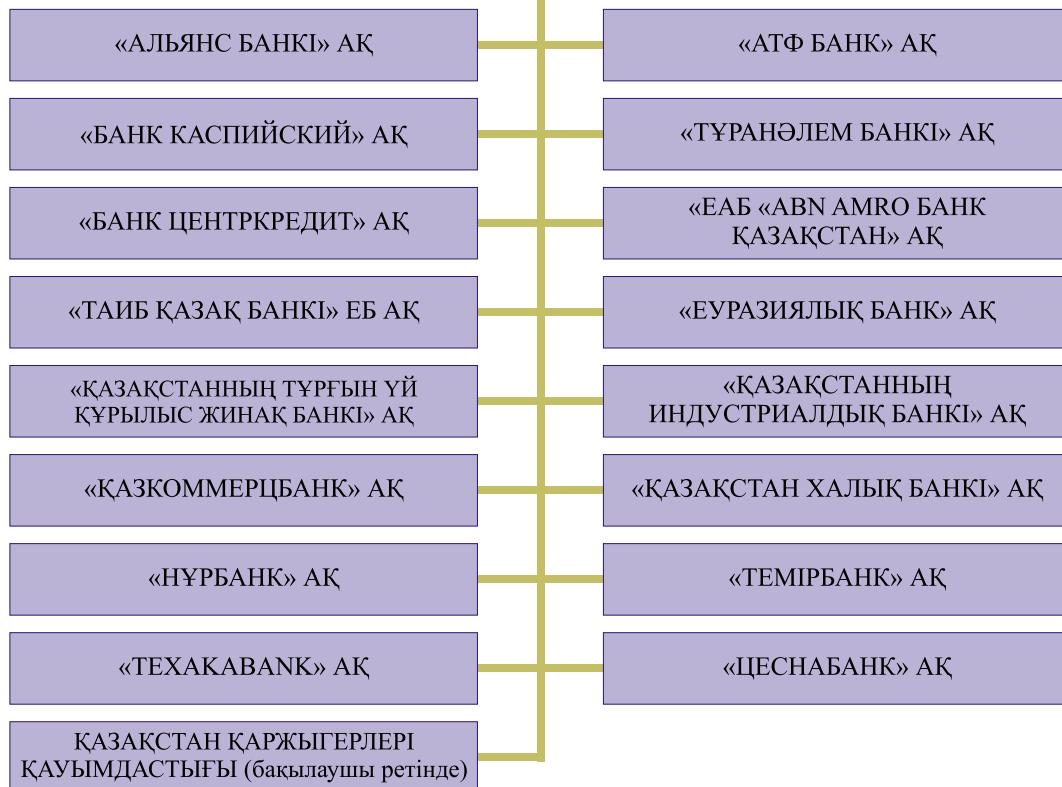
Қордың ұйымдық құрылымына сондай-ақ Консультациялық Кеңес пен Инвестициялық Комитет кіреді.

Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің жұмыс істеуі мәселелері бойынша нұсқаулықтар әзірлейтін Қордың консультациялық органы **Консультациялық Кеңес** болып табылады. Оның құрамы депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер өкілдерінен қалыптасады және оны Қордың атқарушы органы бекітеді.

Қордың **Инвестициялық Комитеті** алқалық орган болып табылады және Қордың жалпы стратегиясы мен активтерді инвестициялау жөніндегі нұсқаулықты әзірлейді.

Қордың ағымдағы қызметіне **Бас директор** арқылы дара атқарушы орган басшылық жасайды.

КОНСУЛЬТАЦИОННОЕ БЮРО

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы заңының қабылдануы

2006 жылы Қордың қызметіндегі негізгі оқиғалардың бірі «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы заңының қабылдануы болды. Бұл заңды қабылдау қажеттігі Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру жүйесін таңдаулы халықаралық тәжірибеге жақындата түсуге, жүйе жұмысының ашық болуын қамтамасыз етуге, сондай-ақ оған тән тәуекелдерді азайтуға деген ұмтылыстан туындады.

Қор құрылғаннан бастап оның қызметі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі басқармасының қаулыларымен бекітілген Жеке тұлғалардың Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдарына (депозиттеріне) міндетті түрде ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) ережелерімен және Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті түрде ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесінің жұмыс істеуі және оған Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінің қатысуы ережелерімен реттеліп отырды. Ендігі жерде депозиттерге міндетті түрде кепілдік беру жүйесінің жұмыс істеуінің құқықтық негіздері, оған коммерциялық банктердің қатысуының негіздері, сондай-ақ Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры қызметінің тәртібі заңда бекітіліп, белгіленген.

Жаңа заң әлемдік тәжірибе мен халықаралық ұйымдардың депозиттерді сақтандыру саласындағы нұсқаулықтарын, олардың отандық талаптарға бейімделуін зерттеу және талдау жасау негізінде жасалған. Осы заң жобасын Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің жұмыс тобында талқылауға Қордың қызметкерлері белсене қатысты. Сонымен бірге Мәжіліс депозиттерге кепілдік беру саласындағы танымал әлемдік сарапшылардың бірі ретінде IADI Президенті Ж.-П. Сабурен мырзаға кепілдік берілген өтемнің ең аз мөлшерін белгілеу мәселелері бойынша консультация алмасу үшін өтініш жасады.

Заңға сәйкес 2007 жылдың 1 қаңтарынан бастап кепілдік берілген өтемнің ең көп мөлшері бір салымшыға 700 000 теңге болады. Осы көрсетілген мөлшерді белгілеген кезде заң жобасын жасаушылар Халықаралық Валюта Қорының нұсқаулықтарын да (оған сәйкес кепілдік берілген өтемнің мөлшері халықтың жан басына шаққанда 1-2 ЖІӨ шегінде өзгеріп тұруға тиіс), сондай-ақ Депозиттерді сақтандыру жүйелерінің халықаралық ассоциациясының (IADI) нұсқаулықтарын да (оған сәйкес толық өтелуге тиісті салымшылардың саны 80-90 % , ал депозиттерге кепілдік беру жүйесі өтеуге тиісті жалпы сома жеке тұлғалардың барлық депозиттерінің 40%-ға жуығы болуға тиіс) басшылыққа алып отырды. Бұл депозиттерге кепілдік беру жүйесінің халықтың әлеуметтік жағынан әлсіз топтарын қолдау және салымшылардың жаңадан қосылғандары тарапынан банк жүйесіне деген сенімін қолдау жөніндегі мемлекеттік міндетті тиімді атқаруын қамтамасыз ету мақсатынан туындаған.

Мәселен, заң енгізілгенге дейін кепілдік берілген өтемнің ең көп мөлшері 400 000 теңге болды. Бұл жалпы алғанда барлық депозиттердің 35%-ға жуығын толық мөлшерде төлеуге мүмкіндік берді. Қордың бағалауы бойынша кепілдік берілген өтемнің жаңа мөлшерінің енгізілуіне орай төленуге тиіс сома барлық жеке тұлғалардың қатысушы банктердегі депозиттерінің жалпы сомасының шамамен 42% болды.

Заң қабылданғанға дейін Қазақстанда жеке тұлғалардың мынадай депозиттерінен:

- 1) 7 миллион теңге мөлшеріндегі (немесе оның шетел валютасымен баламасындағы) және одан көп мерзімді немесе шартты салымдарынан;
- 2) банктің бірінші басшылары мен олардың жақын туыстарының салымдарынан;
- 3) акциялардың 5 пайызын және одан астамын иеленетін, дауыс беру құқы бар банк акционерлерінің және олардың жақын туыстарының салымдарынан басқа депозиттерінің бәріне кепілдік берілуге тиіс болатын.

Заңға сәйкес жеке тұлғалардың барлық депозиттеріне кепілдік беріледі.

Сонымен 2007 жылдың 1 қаңтарынан бастап депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда Қор әрбір жеке тұлға болып саналатын салымшыға депозиттің қалған сомасына сыйақы есептемей кепілдік берілген өтем төлейді, бірақ ол 700 000 теңгеден аспайды.

Заңда сондай-ақ Қордың депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым ретіндегі мақсаты, қызметі, құқықтары мен міндеттері айқындалған. Қордың атқаратын қызмет ауқымы кеңейтілді: кепілдік берілген өтем төлеуден, арнайы резерв қалыптастырудан, өз активтерін басқарудан, қатысушы банктердің тізілімін жүргізуден басқа заңда Қордың банктің жұмысы доғарылған кезде және барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиялар қайтарылып алынған кезде тағайындалатын уақытша әкімшіліктің құрамына, сондай-ақ мәжбүрлеп таратылған банктің тарату комиссиясының және кредиторлар комитетінің құрамына қатысуы белгіленген.

Банктердің депозиттерге кепілдік беру жүйесіне кіру тәртібіне өзгерістер енгізілді: ендігі жерде банк жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдауға, банктік есепшоттар ашуына және жүргізуіне лицензия алған бойда жүйеге қатысушы болып шыға келеді. Осы заңның нормаларын іске асыру мақсатында Қор мынадай құқықтық актілерді жасауға қатысты:

1. 2006 жылы 23 қыркүйекте Қаржы Қадағалау Агенттігі басқармасының № 211 қаулысымен бекітілген Агент банкті таңдау жөнінде конкурс өткізу ережесі және агент банкке қойылатын талаптар;

2. 2006 жылы 23 қыркүйекте Қаржы Қадағалау Агенттігі басқармасының № 210 қаулысымен бекітілген Кепілдік берілген депозиттер бойынша міндеттемелер қабылдайтын қатысушы банктердегі депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның займдар беру және депозиттерді орналастыру ережесі;

3. Қордың Директорлар кеңесінің 8.11.2006 жылғы шешімімен бекітілген Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және төлеу тәртібін белгілеу ережесі.

Сондай-ақ Қор Қаржы Қадағалау Агенттігімен бірлесіп мәжбүрлеп таратылған банктің мүлкі мен міндеттемелерін бір мезгілде беру жөніндегі операцияны өткізу тәртібін белгілейтін нормативтік құқықтық актіні пысықтау жұмысы жүргізілді.

Аталған актілерден басқа Қор «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ-ның балансынан негізгі құралдар объектілерін, материалдық емес активтерді, тауар-материалдық запастар мен шаруашылық қызметтегі дебиторлық берешектерді шығарып тастау туралы жаңа ережені әзірлеп, қабылдады, сондай-ақ Қор басқармасы органдарының өкілеттіктері бойынша өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, жарғының жаңа жобасын әзірледі.

Дифференциалдық ставкалар жүйесін әзірлеу

2006 жылы Қор қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналарының дифференциалдық ставкаларын бекіту әдістемесін жасауды аяқтады. Дифференциалдық ставкалар жүйесі жалпы тәуекелдерді қысқартуға жағдай жасау, рейтингті жақсарту жөнінде нақты шаралар қабылдауды банктердің көтермелеуі, жарналарды төлеу ісіне көбірек әділдік енгізу мақсатында, сондай-ақ Қор үшін ықтимал сақтандыру жағдайы туралы индикаторлардың бірі ретінде жоспарланған болатын. Әдістемелік әлемдік таңдаулы тәжірибені пайдалануға, сонымен бірге жергілікті қаржы рыногының ерекшеліктерін ескере отырып пайдалануға негізделген. Жүйені әзірлеуді Қордың қызметкерлері «Deloitte&Touche Tohmatsu» халықаралық аудиторлық және консалтинг компаниясы кеңесшілерінің қатысуымен жүзеге асырды.

Жаңа жүйені бірте-бірте енгізу үшін 2006 жылдың шілдесі мен 2007 жылдың наурызы аралығында өтпелі кезең белгіленді. Сөйтіп 2006 жылдың 1 шілдесінен бастап Қор қатысушы банктерге жаңа әдістеме негізінде баллдар мен ставкалар сомасы бойынша ақпаратты үзбей бере бастады. Бұл банктердің ішкі бақылау ісін жақсартуына мүмкіндік берді.

Қатысушы банктер төлейтін жарналар жеке тұлғалардың депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің есепшоттарына орналастырылған кепілдік берілген

депозиттерінің әрбір есепті тоқсанның 1-күніне жинақталған сомасына негізделеді және «Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және төлеу тәртібін белгілеу ережесіне» сәйкес есептеледі. Бұл жүйеге мүше ұйымдарға 5 жіктеу тобының бірі беріледі. Жіктеу топтарына бұлайша бөлу 14 сандық және 3 сапалық индикаторларды салыстыра отырып анықталады. Сандық көрсеткіштер қатысушы банктердің қаржылық және реттеуші есептерге сүйене отырып жасалған өлшемді сипаттамаларына негізделген. Сапалық көрсеткіштердің арасында пруденциалдық көрсеткіштердің бұзылуы, Қаржы Қадағалау Агенттігінің ықпал етуі мен санкциясының шектеулі болуы, халықаралық рейтинг агенттіктерінің рейтингтері тәрізді көрсеткіштер пайдаланылады. Түпкілікті, жинақтаушы балл дейтіннің есебі есепті кезеңнің және бұдан бұрынғы алты кезеңнің өткен кезеңдерге кері пропорционалды бағасына көбейтілген жалпы баллдар негізінде жасалады. Жаңа жүйе шеңберіндегі жіктеуші топтар мен оларға қатысты күнтізбелік жарналардың ставкалары мына кестеде келтіріліп отыр:

1-кесте

БАНКТЕРДІҢ КҮНТІЗБЕЛІК ЖАРНАЛАРЫНЫҢ СТАВКАЛАРЫ

Жіктеу тобы	Жарналар ставкасы (жеке топтардың тоқсандағы депозиттік базасының %-ы)
A	0,05
B	0,10
C	0,15
D	0,25
E	0,50

2-кесте қатысушы банктердің 2006 жылдың 1 қаңтары мен 2007 жылдың 1 қаңтары аралығында әр тоқсан бойынша жіктеуші топтарға бөлінуін көрсетеді.

2-кесте

ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕРДІҢ ЖІКТЕУШІ ТОПТАРҒА БӨЛІНУІ

Жіктеу тобы	Есепті тоқсан				
	01/01/2006	01/04/2006	01/07/2006	01/10/2006	01/01/2007*
A	1	1	1	1	1
B	2	2	1	0	2
C	16	14	15	15	11
D	12	14	14	16	14
E	2	2	2	1	4

* «Валют-Транзит Банк» АҚ лицензиясы қайтарылып алынуына байланысты оның жарна төлеуі тоқтатылды, сондықтан ол бұл бөлінуге кіргізілген жоқ.

Қор Консультациялық Кеңеске мүше банктермен ұсынылып отырған әдістеменің тұсаукесерін өткізіп, талқылады, сондай-ақ банк секторы үшін, Қаржы Қадағалау Агенттігі және Ұлттық Банкі үшін «Deloitte&Touche Tohmatsu» консультанты Леон Блум мырзаның қатысуымен дифференциалдық ставкалар жүйесінің ресми тұсаукесерін өткізді және оны коэффиценттерді есептеуге үйрету мақсатымен банктер үшін бірқатар семинарлар өткізді. Қор Директорлар Кеңесінде «Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктерді міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және төлеу тәртібін белгілеу ережесін» әзірлеп, бекітті.

Қазіргі кезде Қордың қызметкерлері деректер базасын және жарналар ставкаларын есептеуді автоматтандыру жөніндегі мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу ісін жүзеге асыруда.

«Наурыз Банк Қазақстан» АҚ тарату:

Қордың банкті тарату комиссиясына қатысуы және салымшыларға кепілдік берілген өтем төлеуді ұйымдастыруы

Банк заңдарын бұзуына байланысты Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты 2005 жылдың аяғында «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ мәжбүрлеп тарату туралы шешім қабылдады.

Қордың қызметкерлері банктің уақытша әкімшілігі мен тарату комиссиясының құрамына кіргізіліп, банк қызметінің бірқатар басым бағыттарына жауапты болды. Олар тарату комиссиясының жалпы құқықтық қызметін жүзеге асырды, сондай-ақ тарату комиссиясының аумақтық бөлімшелерінің талап ету жөніндегі жұмысын үйлестірді. Мәселен, «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ атынан және соның мүддесіне орай 130-дан астам талап

қойылды, олардың көпшілігі толық қанағаттандырылды, тек талаптардың 1/10 бөлігінде сот органдары қойылған талаптарды қанағаттандырудан бастартты не қараусыз қалдырды.

Қор қызметкерлерінің тікелей қатысумен 15 талап қойылды, сондай-ақ жауап беруші және үшінші тұлға ретінде 15 азаматтық істі («Наурыз Банк Қазақстан» АҚ қойылған 20-дан астам талап бойынша) қарауға қатысты. Сонымен бірге соттардың шешімдеріне 10-нан астам шағым-арыз берілді және бағыныштылық сатысы бойынша азаматтық істерді қарау жөніндегі 20-дан астам сот мәжілістеріне қатысты. Тарату комиссиясының құрамына кірген Қордың мамандары талап қою үшін (көбінесе банк дебиторларының талаптары бойынша) құжаттар пакетін рәсімдеуге байланысты әзірлік жұмыстарын жүргізді.

Бұдан басқа банк кредиторларының тізімін жасау және олардың талаптарын қарау жөніндегі жұмыс үйлестірілді; банктің мүлкін және кепілдегі мүлкін сату ісіне бақылау қойылды; аралық тарату балансы әзірленіп, рәсімделді; тарату комиссиясының құрылымдық және аймақтық бөлімшелерінің жұмысы бойынша тиісті бағыттарға басшылық жасалды; банк мүлкінің бір бөлігін тиісті түрде рәсімдеу, банк құжаттарының жоғалған бөлігін не қаржы полициясы алып қойған бөлігін қалпына келтіру, клиенттер бойынша құжат жинау жұмыстары жүргізілді. Бұрын мекенжайы белгісіз болуына және т.б. байланысты баланстан шығарылып тасталған банк дебиторлары іздестірілді.

2006 жыл ішінде Қор өкілдерінің тарату комиссиясының жұмысына қатысуы Қордың жалпы сомасы 100 млн. теңгеден астам болатын талаптарын өтеуге жәрдемдесті.

Мәжбүрлеп таратылған «Наурыз банк Қазақстан» АҚ салымшыларының кепілдік берілген өтемін төлеу үшін агент-банк таңдау жөнінде конкурс өткізілді. Наурыз-Банктің кең тараған филиалдық желісі болды, сондықтан да агент-банкті таңдаған кезде Қор үшін басты міндет Наурыз-Банктің бұрынғы салымшылары үшін кепілдік берілген өтемін алуына қолайлы жағдай жасау мақсатында Наурыз-Банктің филиалдарын агент-банктің желісімен мейлінше өтеу болды. Конкурстың нәтижесі бойынша бүкіл Қазақстан бойынша кең филиал желісі бар, Қазақстандағы ірі банктердің бірі - «Тұран Әлем Банкі» АҚ таңдап алынды. 2006 жыл ішінде Қор агент-банк арқылы мәжбүрлеп таратылған «Наурыз банк Қазақстан» АҚ депозиторларына кепілдік берілген өтем төлеп келді. Төлем «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ құқықтық мұрагері болған «Қазагрооэнергосервисбанкін» салымшылары ескеріле отырып төленді. Қор төлеуге тиісті кепілдік берілген өтем сомасы 760 млн. теңге болды, кепілдік берілуге тиісті депозиторлардың жалпы саны 130 мың салымшыдан асты. 2005 жылғы 14 желтоқсан мен 2006 жылғы 31 желтоқсан арасындағы кезеңде агент-банк жалпы сомасы 680 млн. теңге кепілдік берілген өтем төледі, бұл Қордың банктің депозиторларына кепілдік берілген өтем төлеу жөніндегі міндеттемесінің жалпы сомасының 90 пайызы болып отыр. Барлық салымшылардың кепілдік берілген өтем алу мүмкіндігін одан әрі қамтамасыз ету үшін Қор мен «Тұран Әлем Банкі» АҚ агент-банк арқылы белгіленбеген мерзім бойы кепілдік берілген өтем төлеу туралы жаңа Агенттік келісімге қол қойды.

«Валют-Транзит Банк» АҚ уақытша әкімшілігінің жұмысына қатысу

2006 жылдың желтоқсан айының аяғында банк жұмысында тәртіп бұзғандығы үшін Қаржы Қадағалау Агенттігі «Валют-Транзит Банк» АҚ барлық банк операцияларын жүргізетін лицензияларын қайтарып алды. Қор банктің уақытша әкімшілігін басқаруға кірісті. Әкімшілік өз міндеттемелерін орындауға және бірінші кезектегі міндеттерді атқаруға кірісті: уақытша әкімшіліктің бұрынғы басшылығынан банктің мүлкі мен құжаттарын қабылдап алды, баланстық және баланстан тыс активтер мен міндеттемелерге түгендеу жүргізді, салымшылардың (депозиторлардың) тізілімін рәсімдеді, банктің мүлкі мен құжаттамаларының сақталуын қамтамасыз етті, барлық мемлекеттік органдар мен мекемелерде банктің мүддесін білдірді және т.б.

Қор сондай-ақ өтем төлеуді ұйымдастыру жөнінде әзірлік жұмысын жүргізе бастады. Алдын ала жасалған есеп бойынша банктің салымшыларына кепілдік берілген төлем сомасы 15,8 млрд. теңге, ал кепілдік берілген өтем төленуге тиісті салымшылардың саны 100 мың адамдай болды.

Халықаралық ынтымақтастық

2006 жылы Қор әлемнің 47 елінің депозиттерді сақтандыру жөніндегі ұйымдарды біріктіруші Депозиттерді Сақтандыру Жүйелерінің Халықаралық Ассоциациясы (IADI) шеңберінде халықаралық ынтымақтастықты қарқынды жүргізді. Қордың өкілдері IADI-дің конференциялары мен семинарларына қатысты, оның ішінде:

- Жапонияның депозиттерді сақтандыру корпорациясы өткізген тәжірибе алысу жөніндегі семинар (Токио, наурыз 2006);
- Кореяның депозиттерді сақтандыру корпорациясы өткізген тәжірибе алысу жөніндегі семинар (Сеул, маусым 2006);
- IADI-дің 5-жыл сайынғы конференция және жылдық жиналысы (Рио-де-Жанейро, қыркүйек 2006) бар.

Қордың Бас директоры IADI-дің Қазынашысы, Қаржы және Жоспарлау Комитетінің Төрағасы, Аткару Комитетінің, Зерттеу Комитетінің мүшесі болып табылады. Қор Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің өтімділігі, Қаржылық Қауіпсіздік Жүйесіне қатысушылардың өзара тиімді іс-қимылы, дифференциалдық ставкалар жүйесін орнату, проблемалы банктерді реттеу және басқа мәселелер бойынша IADI өткізетін зерттеулер мен талдамаларға қатысады.

«Депозиттерді сақтандырушылардың әртүрлі үлгілерінің тиімді жұмыс істеуінің шарттары мен тәртібі» басшылық нұсқаулығын әзірлеу жөніндегі жұмыс тобының құрамында Қордың қызметкерлері Қаржылық Қауіпсіздік Жүйесіне (FSN) қатысушылардың тиімді қарым-қатынастарының мәселелері бойынша тарау әзірледі. Бұл депозиттерді сақтандыру жүйесінің тиімді жұмыс істеуінің маңызды бөліктерінің бірі болып табылады. Зерттеулерді әлемдік практика негізінде жүргізе отырып, Қор депозиттерді сақтандырушылар мен басқа қатысушылардың ынтымақтастық жолын депозиттерді сақтандырушының түріне, яғни «ортақ касса» (pay-box) жүйесінен өз тәуекелдерін мейлінше азайтатын жүйеге (risk-minimizing system) дейін ұтымды ету жөнінде нұсқаулар берді. Өзара қарым-қатынас мәселелері FSN қатысушыларының арасында ақпарат алмасу, банктер дәрменсіз болған не банкрот болған және т.б. басқа жағдайда олардың өкілеттіктерін бөлісу және іс-қимылын үйлестіру сияқты салаларды қамтыды.

IADI-дің 5-ші жыл сайынғы конференциясы және жылдық жиналысының қатысушылары Рио-де-Жанейро, Бразилия

Жұртшылықты хабардар ету

Бір жыл ішінде Қор депозиттерге кепілдік беру жүйесі жайында халыққа хабарлап отыру жөнінде қарқынды жұмыс жүргізді. Қор қызметінің бұл бағыты халықтың отандық банк секторына деген сенімін қолдауды, халықтың депозиттерге кепілдік беру жүйесі жайында білім деңгейін арттыруды көздеген болатын.

Басты назар «Наурыз Банк Қазақстан» АҚ салымшыларына аударылды. Қор республикалық және аймақтық мерзімді басылымдарда 100-ден астам мақала мен ақпараттық хабарлар жариялады, сондай-ақ кепілдік берілген өтем төлеу тәртібі жөнінде аудиороликтер, телехабарлар, жаңа бейнесюжеттер мен бейнероликтер көрсетілді. Агент-банкпен бірлесіп Қордың және ТұранӘлемБанкі басшылығының қатысуымен БАҚ үшін баспасөз конференциясы өткізілді.

Жыл сайынғы «Шұғыл байланыс» акциясы өткізіліп, Қордың қызметкерлері арнайы бөлінген телефон номері арқылы салымшылардың сұрақтарына жауап берді. Сонымен бірге Қазақстан бойынша шалынған қоңыраулардың бәрінің ақысын Қор төледі. «Шұғыл байланыс» өткен үш апта ішінде 1000-нан астам қоңырау шалынды. Негізінен салымшылардан кепілдік берілген өтем төлеу, оларға қандай сома қайтарылатыны, қайда бару керектігі, қандай құжаттар көрсету қажеттігі және т.б. жайындағы сұрақтар түсті. Сондай-ақ Валют-Транзит Банк төңірегіндегі жағдайды және ол таратыла қалған жағдайда не істеу керектігін түсіндіруді сұраған өтініштер болды.

Салымшылар мен қатысушы банктер үшін ақпаратты сондай-ақ Қордың www.kdif.kz веб-сайтынан алуға болады. Консультацияны электрондық пошта арқылы алуға да болады. Ол үшін сұрақты Қордың веб-сайтынан кері байланыс жүйесі арқылы жолдауға болады.

«Центраудит-Казахстан» ҰАК ЖШС
(Аудиторлық қызметпен айналысуға берілген
мемлекеттік лицензия № 0000017)
Директоры

В.В. Радостовец
31 қаңтар 2007 жыл

АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ

Біз «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының 2006 жылғы 31 қаңтардағы жағдай бойынша ұсынылған бухгалтерлік балансына, сондай-ақ оған қатысты кірістер мен шығыстар туралы есепке, ақша қозғалысы туралы есепке, меншікті капиталдың жыл ішіндегі осы көрсетілген күні аяқталған қозғалысы туралы есепке аудит жүргіздік.

Осы қаржы есебіне «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының басшылығы жауапты болады. Біздің жауапкершілігіміз өзіміз жүргізген аудит негізінде осы қаржы есебі бойынша пікірімізді білдіруден көрінеді.

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар қаржы есебінде елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне толық сенімді болуға көз жеткізу мақсатында жоспарланып, өткізілуін талап етеді. Аудитке қаржы есебінің сандық деректерін және оған қоса жазылған деректерді растайтын құжаттарды іріктеп алу негізінде тексеру кіреді. Аудитке сондай-ақ «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы басшылығының қаржы есебін әзірлеген кезде бухгалтерлік есеп принциптерін, елеулі субъективтік бағалаулар мен пікірлерді, қаржы есебінің түгел берілуін пайдалана отырып бағалауы кіреді. Біз өзіміз жүргізген аудит пікірімізді білдіруге жеткілікті негіз бола алады деп ойлаймыз.

Біздің пікірімізше «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының 2006 жылғы 31 қаңтардағы жағдай бойынша қаржылық ахуалы, оның қызметінің нәтижелері, ақшаның және меншікті капиталдың жыл ішіндегі осы көрсетілген күні аяқталған қозғалысы барлық елеулі қырлары бойынша дұрыс берілген және Халықаралық қаржы есебінің стандарттарына сәйкес келеді.

«Центраудит-Казахстан» ҰАК аудиторы
(14.11.1998 ж. № 465 Аудитордың куәлігі)

И.К. Таскаева

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ
2006 жылғы
БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

теңге

	Есепті кезеңнің басында	Есепті кезеңнің соңында
Активтер		
I. Ұзақ мерзімді активтер		
Материалдық емес активтер	811,188	1,872,724
Материалдық емес активтерді амортизациялау	231,868	459,968
Материалдық емес активтердің баланстық (қалдық) құны	579,320	1,412,756
Негізгі құрал-жабдық	9,445,697	11,158,442
Негізгі құрал-жабдықтың тозуы	4,936,949	5,745,082
Негізгі құрал-жабдықтың баланстық (қалдық) құны	4,508,748	5,413,360
Аяқталмаған құрылыс		
Ұзақ мерзімді инвестициялар		
Ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялар	6,994,357,541	7,613,331,473
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	163,895	703,961
Ұзақ мерзімді активтердің жиынтығы	6,999,609,504	7,620,861,550
II. Ағымдағы активтер		
Тауар-материалдық запастар, барлығы	524,099	416,488
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	1,130,994,097	1,213,959,941
Бюджетке артық төленгені	8,809	
Алдағы кезеңдердің шығыны	516,558	275,399
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар	2,368,176,974	5,217,762,751
Ақша	190,316,284	283,991,624
Ағымдағы активтердің жиынтығы	3,690,536,821	6,716,406,203
Баланс	10,690,146,325	14,337,267,753
Меншікті капиталы мен міндеттемелері		
III. Меншікті капиталы		
Жарғылық капитал	1,000,000,000	1,000,000,000
Төленбеген капитал		
Алынған капитал		
Қосымша төленген капитал		
Қайта бағалау сомасы (Қосымша төленбеген капитал)	352,286,966	181,764,229
Резервтік капитал	10,000,000	10,000,000
Бөлінбеген кіріс (өтелмеген шығын), оның ішінде:	314,778,747	506,842,029
өткен жылдардың бөлінбеген кірісі (өтелмеген шығыны)		
есепті жылдағы бөлінбеген кірісі (өтелмеген шығыны)	314,778,747	506,842,029
Меншікті капиталдың жиынтығы	1,677,065,713	1,698,606,258
IV. Кепілдік беру резерві		
Салымдар бойынша өтеуге арналған резерв	8,382,356,700	11,984,073,445
Кепілдік беру резервінің жиынтығы	8,382,356,700	11,984,073,445
V. Ұзақ мерзімді міндеттемелер		
Несилер мен займдар		
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы		
Ұзақ мерзімді несиелік берешек		
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиынтығы	0	0
VI. Ағымдағы міндеттемелер		
Қысқа мерзімді займдар мен овердрафт		
Ұзақ мерзімді займдардың ағымдағы бөлігі		
Қысқа мерзімді несиелік берешек	630,473,642	640,131,716
Кепілдік және шартты міндеттеме	250,000	14,400,632
Бюджетпен есеп айырысу	270	55,702
Алдағы кезеңдердің кірісі		
Өзге де несиелік берешек және есептеулер		
Ағымдағы міндеттемелердің жиынтығы	630,723,912	654,588,050
Баланс	10,690,146,325	14,337,267,753

2006 жылғы АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

Көрсеткіштердің атауы	теңге
I. Операциялық қызметтен түсетін ақша қозғалысы	
1. Барлық түскені,	4,772,985
оның ішінде:	
дайын өнімді (тауар, жұмыс, қызмет) өткізу	
алынған аванстар	
сыйақы	
дивидендтер	
роялти	
басқалары	4,772,985
2. Барлық шығарылғаны,	121,370,346
оның ішінде:	
өнім берушілер мен мердігерлерге төлемдер	34,461,654
берілген аванстар	15,522,795
жалақы бойынша төлемдер	41,473,022
жинақтаушы зейнетақы қорына төлемдер	5,185,244
әлеуметтік сақтандыру қорына төлемдер	
займ бойынша сыйақы төлеу	
бюджетпен есеп айырысу	12,060,239
басқа төлемдер	12,667,392
3. Операциялық қызмет нәтижесі	-116,597,361
II. Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қозғалысы	
1. Барлық түскен ақша,	49,900,690,002
оның ішінде:	
материалдық емес активтерді өткізу	
негізгі құрал-жабдықтарды өткізу	
басқа ұзақ мерзімді активтерді өткізу	
қаржылық активтерді өткізу	49,376,723,068
берілген займдарды өткізу	
басқалары	523,966,934
2. Барлық шығарылған ақша,	52,947,964,924
оның ішінде:	
материалдық емес активтерді алу	1,546,653
негізгі құрал-жабдықтарды алу	3,517,900
басқа ұзақ мерзімді активтерді алу	
қаржылық активтерді алу	52,942,900,371
займдар беру	
басқа төлемдер	
3. Инвестициялық қызмет нәтижесі	-3,047,274,922
III. Қаржылық қызметтен түсетін ақша қозғалысы	
1. Барлық түскен ақша,	3,257,547,623
оның ішінде:	
акциялар мен басқа құнды қағаздар эмиссиясы	
займдар алу	
қаржыландырылатын займдар бойынша сыйақы алу	
басқалары	3,257,547,623
2. Барлық шығарылғаны,	
оның ішінде:	
займдарды өтеу	
өз акцияларын алу	
дивидендтер төлеу	
басқалары	
3. Қаржылық қызмет нәтижесі	+3,257,547,623
Жиынтығы: ақшаның көбеюі (+) және азаюы (-)	+93,675,340
Есепті кезеңнің бас кезіндегі ақша	190,316,284
Есепті кезеңнің аяқ кезіндегі ақша	283,991,624

2006 жылғы
КІРІС ПЕН ШЫҒЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП

Көрсеткіштердің атауы	теңге
Дайын өнімді (тауар, жұмыс, қызмет) сатудан түскен кіріс	
Сатылған дайын өнімнің (тауар, жұмыс, қызмет) өзіндік құны	
Жалпы кіріс	0
Кезеңнің шығыны, барлығы	120,318,711
оның ішінде:	
- сатуға жұмсалған шығын	
- жалпы және әкімшілік шығын	117,912,341
- сыйақы төлеуге жұмсалған шығын	2,406,371
Негізгі қызмет табысы (шығысы)	-120,318,711
Негізгі емес қызмет табысы (шығысы)	626,620,675
Жай қызметтен салық салынғанға дейінгі табыс (шығыс)	506,301,963
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	-540,066
Жай қызметтен салық салынғаннан кейінгі табыс (шығыс)	506,842,029
Төтенше жағдайлардан табыс (шығыс)	
Таза табыс (шығыс)	506,842,029

2006 жылғы
МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

теңге									
	Жарғылық капитал		төленбеген капитал	Резервтік капитал	Қосымша төленген капитал	Қосымша төленбеген капитал	Бөлінбеген кіріс (өтелмеген шығын)		Барлығы
	Алынған капитал	шығарылған жарғылық капитал					өткен кезеңдердегі	есепті кезеңдегі	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005 ж. 31 желтоқсандағы сальдо	1,000,000,000			10,000,000		352,286,966	314,778,747		1,677,065,713
Есеп саясатындағы өзгерістер									
Қайта есептелген сальдо	1,000,000,000			10,000,000		(352,286,966)	(314,778,747)		1,010,000,000
Шығынды өтеу									
Негізгі қаражатты қайта бағалау						108,978			108,978
Қаржы инвестицияларын қайта бағалау						181,655,251			181,655,251
Шығарылған инвестициялар									
Инвестицияларды шетелдік бөлімшелерге қайта бағалаудың бағамдық айырмалары									
Кірістер мен шығыстар туралы есепте қабылданбаған кіріс (шығын)									
Кезең ішіндегі кіріс (шығын)								506,842,029	506,842,029
Дивидендтер									
Акцияларды төлеу									
Алынған капитал									
Резервтік капитал									
2006 ж. 31 желтоқсандағы сальдо	1,000,000,000			10,000,000		181,764,229		506,842,029	1,698,606,258